

YOT - Labo voor levensbeschouwing

Toespraak bij de start van het MAGDA project

Beste studenten, partners van MAGDA, leden van de kerkfabriek en medewerkers van YOT

Welkom op deze ontmoetingsavond van het MAGDA project.

YOT is een 'labo voor levensbeschouwing'

Sta mij toe enkele minuten te wijden aan waar het in het MAGDA project ten gronde over gaat.

Veel conceptnota's en visieteksten over de toekomst van het kerkgebouw, of die nu komen van burgerlijke of kerkelijke overheden, vertrekken van de eerder problematische relatie tussen het wereldse en het religieuze in het gebruik van een kerkgebouw.

Wij zijn erfgenamen van een cultuur van het weten die alles wil bepalen en definiëren. Dat heeft voordelen, maar als we ervan uitgaan dat de mens en de samenleving voortdurend in beweging zijn, kunnen we ook vast komen te zitten in onze conceptnota's en theoretische visieteksten. Om te supporteren voor die beweging hebben we hier in deze kerk onze schommel, maar ook het kruis (achteraan in de kerk), symbool van 2000 jaar christendom, beweegt mee, als antwoord aan de mens op de schommel.

In het MAGDA project willen we de theoretische beschouwingen even opzij zetten en ruimte maken voor levens-beschouwing.

We hebben in het Nederlands dit unieke woord 'levensbeschouwing' dat geen gelijke heeft in andere talen. Het woord wordt gebruikt in verschillende betekenissen, maar wij hanteren de betekenis waarbij levensbeschouwing toch in de eerste plaats een activiteit is, iets doen, een praxis met de geest. Een beschouwen, een zien, een contact met de werkelijkheid, op zo'n manier dat je door hebt dat alle woorden (alle theorie, discours) tekort schiet om dat contact te bevatten.

De praxis van de levensbeschouwing wordt beoefend door iedere mens. In de Griekse oudheid wordt vanaf 400 voor Christus stil gestaan bij dat

gegeven, dat levens-beschouwing noodzakelijk is om mens te zijn. Die levensbeschouwing krijgt in de Griekse cultuur gestalte in de unieke uitvinding van het theater. Op de scène ziet de toeschouwer het leven zoals het is. Zien en weten komen dan samen.

De Grieken zagen de complexiteit van de samenhang tussen zien en weten onder ogen en hebben er de democratie aan gekoppeld. Democratie betekent om de vier jaar gaan stemmen, maar democratie is in de eerste plaats de ruimte waar gewone burgers centraal staan, waarin mensen voor elkaar kunnen zorgen op het pad van de menswording.

Religies zijn voortgekomen uit levensbeschouwing en dagen ons uit ons te blijven oefenen in de verwondering over het leven. De verbondenheid met de bron van ons bestaan, met wat ons overstijgt, uit zich vandaag in de zorg voor elkaar.

Als religies of wereldbeelden de link met het concrete leven niet langer maken, als ideologie het hele verhaal van de levensbeschouwing overneemt, dan is het antwoord daarop niet theoretisch, het is Auschwitz of Islamitische Staat, waar gewone burgers altijd het slachtoffer zijn.

Het verhaal van het christendom ontstaat in het hoogtepunt van het Romeinse Rijk met een groepje mensen aan de rand van de samenleving, die niets betekenen en met een Christusfiguur die aan de kant van de menswording staat. Het Christendom heeft er alles aan gedaan om dit niet te vergeten: 'doe dit tot mijn gedachtenis'.

Dit verhaal van de menswording wordt zichtbaar in verschillende domeinen van de samenleving met partners - hier aanwezig - die zich voor die domeinen engageren: het theater, de ruimte om creatief te ondernemen, de zorg voor scholieren en jongeren, een plek voor verhalen, de zorg voor psychisch kwetsbare mensen, de ruimte voor ontmoeting en gesprek, voor rituelen en gebaren, voor burgerbeweging.

Dan realiseren we democratie in een ruimte voor levensbeschouwing. De Magdalenakerk wordt dan een theater – in de oorspronkelijke betekenis van het woord – waar het leven zelf het woord krijgt en we onze oorsprong niet vergeten.

Koen Dekorte
16 februari 2016